ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՈՐՈՇՈՒՄ

29 սեպտեմբերի 2017 թ., ԿԽ-005/17/3

«Արդարադատության ակադեմիա» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ դատախազների, դատախազության աշխատակազմում պետական ծառայողների վերապատրաստման և դատախազների հատուկ ուսուցման 2018 թ. ուսուցման ծրագրերը հաստատելու մասին

Ղեկավարվելով «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ կետով՝ Արդարադատության ակադեմիայի կառավարման խորհուրդը

Որոշում է հաստատել.

1. Դատախազների վերապատրաստման 2018 թվականի ուսուցման ծրագիրը, համաձայն հավելված 1-ի:
2. Դատախազության աշխատակազմում պետական ծառայողների վերապատրաստման 2018 թվականի ուսուցման ծրագիրը, համաձայն հավելված 2-ի:
3. Դատախազների 2018 թվականի հատուկ ուսուցման ծրագիրը, համաձայն հավելված 3-ի:

Նախագահող՝ *Ա. Հարությունյան*

Խորհրդի անդամներ՝ *Ա. Հովհաննիսյան*

Գ. Բաղդասարյան

Ռ. Ասլանյան

Հավելված 1
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2017 թվականի
սեպտեմբերի 29-ի թիվ ԿԽ-005/17/3 որոշման

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԴԱՏԱԽԱԶՆԵՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է դատախազների 2018թ. վերապատրաստման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 19-րդ հոդվածի հիման վրա:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է դատախազների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների շարունակական կատարելագործմանը հետևյալ ոլորտներում.

ա) Ընդհանուր և հարակից մասնագիտական ոլորտ: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է դատախազի վարքագծի կանոնների, իրավական մեկնաբանման, հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի, ռասիզմի և խտրականության դեմ պայքարի, մարդու իրավունքների միջազգային իրավունքի, փաստարկման և հռետորաբանության, խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման, քրեական գործերով քննության բնագավառում միջազգային համագործակցության, էկոլորգիական իրավունքի արդի հարցերին և այդ ոլորտներում ունկնդիրների գիտելիքների ընդլայնմանը ու հմտությունների ձևավորմանը:

բ) Հատուկ մասնագիտական ոլորտ: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է քրեական իրավունքի և դատավարության, պետական շահերի պաշտպանության, պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության, պրոբացիայի նկատմամբ դատախազական հսկողության արդի հարցերին, տնտեսական, զինվորական հանցագործությունների որակման և քննության մեթոդիկայի, խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկություններին, ինչպես նաև կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի, դատական փորձաքննությունների արդի հարցերին ու նշված ոլորտներում ունկնդիրների գիտելիքների ընդլայնմանը և հմտությունների ձևավորմանը:

գ) Հեռավար ուսուցման ձևով դասավանդվող դասընթացներ: Վերապատրաստման գործընթացը վերաբերում է հասարակագիտական ուղղվածության գիտելիքների և հմտությունների ձևավորմանն ու կատարելագործմանը: Մասնավորապես, վերապատրաստման արդյունքում Ունկնդիրները կընդլայնեն իրենց գիտելիքները և հմտությունները կառավարման հմտությունների և ներազդման հոգեբանության, փաստարկման և հռետորաբանության, ինչպես նաև փախստականների իրավունքների, քրեական վարույթի ընթացքում անչափահասների իրավունքների պաշտպանության ոլորտներում:

4. Ուսումնառության ժամաքանակը յուրաքանչյուր դատախազի համար սահմանվում է 80 ակադեմիական ժամ: Ուսումնառությունն իրականացվում է երկու փուլով՝ յուրաքանչյուրը 40 ակադեմիական ժամ (մեկ շաբաթ) տևողությամբ:

5. Դատախազների վերապատրաստումն իրականացվում է հատուկ, ընդհանուր մասնագիտական և հեռավար ուսուցման թևով դասավանդվող դասընթացների մոդուլների հիման վրա: Յուրաքանչյուր դատախազ հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլում ընդգրկված դասընթացների շրջանակներում վերապատրաստվում է 40 ակադեմիական ժամ, ինչպես նաև ընդհանուր մասնագիտական կամ հեռավար ուսուցման ձևով դասավանդվող դասընթացների մոդուլում ընդգրված դասընթացների շրջանակներում՝ 40 ակադեմիական ժամ ծավալով:

6. Ծրագրով նախատեսված դասընթացները նախատեսված են բոլոր դատախազների համար:

7. Ծրագիրն իրականացվում է առկա և հեռավար ուսուցման ձևերով: Ուսումնառությունը սկսվում է դատախազների կողմից ընտրված առարկայական կուրսերի ցուցակը Ակադեմիա ներկայացնելուց հետո, Ակադեմիայի կառավարման խորհրդի հաստատած ժամանակացույցի հիման վրա:

8. Առկա ուսուցման ձևով վերապատրաստման ժամանակացույց է սահմանվում 2018 թվականի ապրիլ ամիսը՝ ընդհանուր և հարակից մասնագիտական առարկաներով, սեպտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսները՝ հատուկ մասնագիտական առարկաներով, իսկ հեռավար ուսուցման ձևով՝ 2018 թվականի սեպտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսները:

II. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ

1. Ընդհանուր և հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	P-J-004-18	Իրավաբանական գիր և մեկնաբանում	10
2.	P-J-008-18	Դատախազի վարքագծի կանոններ	10
3.	P-J-014-18	Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր	10
4.	P-J-017-18	Ռասիզմի և խտրականության դեմ պայքարի արդի հարցեր	10
5.	P-J-020-18	Մարդու իրավունքների միջազգային իրավունքի արդի հարցեր	10
6.	P-J-029-18	Փաստարկում և հռետորաբանություն[1]	10
7.	P-Q-056-18	Խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման արդի հարցեր	10
8.	P-Q-057-18	Քրեական գործերով քննության բնագավառում միջազգային համագործակցություն	10
9.	P-A-010-18	ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի արդի հարցեր	10

2. Հատուկ մասնագիտական դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
10.	P-Q-017-18	Կրիմինալիստիկական տակտիկա և մեթոդիկա	10
11.	P-Q-019-18	Պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության, պրոբացիայի նկատմամբ	10

Ծանոթություն

[1]**«Փաստարկում և հռետորաբանություն» դասընթացն իրականացվում է ինչպես առկա՝ 10 ակադեմիական ժամ, այնպես էլ հեռավար ուսուցման ձևով՝ 40 ակադեմիական ժամ:**

		դատախազական հսկողության հիմնախնդիրներ	
12.	P-Q-021-18	ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր	20
13.	P-Q-022-18	ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցեր	20
14.	P-Q-028-18	Զինվորական հանցագործությունների որակման և քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները	10
15.	P-Q-045-18	Խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունները	10
16.	P-Q-059-18	Տնտեսական հանցագործությունների որակման հիմնահարցեր	10
17.	P-J-013-18	Պետական շահերի պաշտպանության արդի հարցեր	10
18.	P-J-024-18	Դատական փորձաքննությունների արդի հարցեր	10
19.	P-J-004-18	Իրավաբանական գիր և մեկնաբանում	10
20.	P-J-008-18	Դատախազի վարքագծի կանոններ	10
21.	P-J-014-18	Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր	10
22.	P-Q-056-18	Խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման արդի հարցեր	10

3. Հեռավար ուսուցման ձևով դասավանդվող դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
23.	P-J-027-18	Փախստականների իրավունքների պաշտպանության արդի հարցեր	40
24.	P-J-028-18	Անչափահասների իրավունքների պաշտպանությունը քրեական վարույթի ընթացքում	40
25.	P-G-017-18	Փաստարկում և հռետորաբանություն	40
26.	P-G-021-18	Կառավարման հմտություններ և ներազդման հոգեբանություն	40

III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. P-J-004-18. Իրավաբանական գիր և մեկնաբանում

Դասընթացը պայմանավորված է համոզիչ իրավական վերլուծությունների կատարման, իրավամեկնաբանողական հնարքների կիրառման ոլորտում կարողությունների և գործնական հմտությունների ձևավորման, կատարելագործման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- իրավավերլուծական ռազմավարությունների ընտրության հետ կապված գործնական հարցեր,
- օրենսդրական և նախադեպային տեքստերի հետ աշխատանքում իրավամեկնաբանողական հնարքների կիրառման հետ կապված գործնական հարցեր,
- իրավական ակտերի մեկնաբանման տեխնիկան:

2. P-J-008-18. Դատախազի վարքագծի կանոններ

Դասընթացը պայմանավորված է դատախազի վարքագծի կանոնների հետ կապված գիտելիքները և դրանք կենսագործելու կարողությունները կատարելագործելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է դատախազական գործունեություն իրականացնելիս և ոչ դատախազական գործունեության ընթացքում դատախազի վարքագծի կանոնների, դատախազների էթիկայի հարցերով վարույթի հետ կապված հարցերը:

3. P-J-014-18. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- Հայաստանի Հանրապետությունում հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիոն երևույթների, դրա դեմ տարվող պայքարի հիմնահարցերը,
- հակակոռուպցիոն պայքարի իրավական կարգավորումները (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ Եվրոպայի խորհրդի Կոռուպցիայի դեմ պայքարող պետությունների խմբի (ԳՐԵԿՈ) և Եվրախորհրդի Փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի հանձնաժողովի (ՄՈՆԻՎԱԼ) հանձնարարականները),
- կոռուպցիայի դեմ պայքարի ինստիտուցիոնալ շրջանակների (ներպետական և միջազգային, այդ թվում՝ ԳՐԵԿՈ-ի և ՄՈՆԻՎԱԼ-ի գործունեությունը), համապատասխան այլ շահագրգիռ կողմերի (հասարարական կազմակերպությունների, ՁԼՄ-երի) մասնակցության և պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հարցերը:

4. P-J-017-18. Ռասիզմի և խտրականության դեմ պայքարի արդի հարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է խտրականության և ռասիզմի դրսևորումների դեմ պայքարի ոլորտում գիտելիքների կատարելագործման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- խտրականության և ռասիզմի վերաբերյալ միջազգային պայմանագրերը,
- խտրականության և ռասիզմի դրսևորումների առանձին ձևերը (ազգային, կրոնական, ռասսայական և այլ),
- միջազգային և ներպետական պրակտիկայում առկա իրավական հիմնախնդիրները և դրանց իրականացման նոր եղանակները (մասնավորապես դրանց դրսևորումները համացանցի միջոցով):

5. P-J-020-18. Մարդու իրավունքների միջազգային իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է մարդու իրավունքների միջազգային իրավունքի վերաբերյալ գիտելիքները և դրանց կիրառման հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է քրեական, քաղաքացիական և վարչական իրավունքի ոլորտում առկա և ՀՀ կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության հիմնահարցերը, այդ թվում՝

- Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները,
- Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների կոմիտեի նախադեպային իրավունքը,
- «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները, ինչպես նաև ներպետական օրենսդրությունում դրանց կիրառելիության հարցերը,
- «Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքները, ինչպես նաև ներպետական օրենսդրությունում դրանց կիրառելիության հարցերը,
- Մարդու իրավունքներին առնչվող Եվրոպայի Խորհրդի կոնվենցիաները և չափորոշիչները:

6. P-J-029-18. Փաստարկում և հռետորաբանություն

Դասընթացը պայմանավորված է ապացուցման, հերքման, հիմնավորման, զրուցակիցների մոտ համոզմունքի ձևավորման, տպավորիչ ելույթի ու արդյունավետ բանավեճի տեխնոլոգիաների տիրապետման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- փաստարկման գործընթացի բաղադրիչները,
- փաստարկման գործընթացի եղանակները,
- փաստարկման համակարգին ներկայացվող պահանջները,
- ավանդական և ժամանակակից հռետորիկայի զինանոցը,
- առավել հաճախ հանդիպող սխալները,
- բանավեճի ընթացքում կիրառվող կառուցողական և ապակառուցողական տեխնոլոգիաները և վերջիններիս չեզոքացման մեթոդաբանական սկզբունքները:

7. P-Q-056-18. Խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման օրենսդրական պահանջների, միջազգային չափանիշների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է խոշտանգումների արգելքի, դրա կանխարգելման, արձանագրման և արդյունավետ բացահայտման, Ստամբուլի արձանագրության չափանիշներին համապատասխան խոշտանգումների ու վատ վերաբերմունքի հետքերի փաստագրման վերաբերյալ հարցերը և այդ կապակցությամբ ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

8. P-Q-057-18. Քրեական գործերով քննության բնագավառում միջազգային համագործակցություն

Դասընթացը պայմանավորված է քննության բնագավառում միջազգային համագործակցության հարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է ՀՀ օրենսդրությամբ, այդ թվում՝ միջազգային պայմանագրերով նախատեսված միջազգային համագործակցության տեսակների, եղանակների, սուբյեկտների, պայմանների վերաբերյալ հարցերը:

9. P-A-010-18. ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է ՀՀ էկոլոգիական իրավունքի ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- էկոլոգիական իրավունքի կոնցեպցիան,
- ՀՀ էկոլոգիական օրենսդրության և հիմնական ինստիտուտների էությունը և առանձնահատկությունները,
- այլ ինստիտուտների հետ հարաբերակցությունը և զարգացման արդի միտումները,
- մարդու էկոլոգիական իրավունքների պաշտպանության ազգային և միջազգային կառուցակարգերի գործարկման վերաբերյալ հարցերը:

10. P-Q-017-18. Կրիմինալիստիկական տակտիկա և մեթոդիկա

Դասընթացը պայմանավորված է կրիմինալիստիկական տակտիկայի և մեթոդիկայի վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու և դրանք պատշաճ կենսագործելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է հանցագործությունների քննության ընդհանուր մեթոդաբանությունը, հանցագործության մեխանիզմի հասկացությունը, առաջացման օրինաչափությունները, քրեագիտական դիագնոստիկան, ապացույցների ամրագրման տեխնիկա-քրեագիտական մեթոդները և ձևերը, քրեագիտական լուսանկարահանումը և տեսաձայնագրումը, առանձին քննչական գործողությունների (քննչական փորձարարության, ճանաչման ներկայացնել, խուզարկություն, նմուշներ ստանալ, հարցաքննություն և այլն) կատարման տակտիկային, ինչպես նաև հանցագործությունների առանձին տեսակների քննության մեթոդիկային վերաբերող հարցերը:

11. P-Q-019-18. Պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կիրառման օրինականության, պրոբացիայի նկատմամբ դատախազական հսկողության հիմնախնդիրներ

Դասընթացը պայմանավորված է պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կատարման ոլորտում դատախազական գործառույթների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման համար:

Դասընթացը ներառում է պատիժների և հարկադրանքի այլ միջոցների կատարման նկատմամբ դատախազական հսկողության, քրեակատարողական ոլորտի վերաբերյալ հարցերը՝ ՀՀ օրենսդրության, ՀՀ-ի կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերի, ՄԻԵԴ և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումների համատեքստում, պրոբացիայի ինստիտուտը: Մասնավորապես՝

- դատախազի՝ ազատությունից զրկված անձանց պահելու վայրեր այցելելու նպատակներն ու կարգը,
- ազատությունից զրկված կամ ազատությունը սահմանափակված անձանց հիմնական իրավունքներին վերաբերող իրավական ակտերի օրինականության ստուգումը և անօրինական ակտերի նկատմամբ դատախազական ներգործության միջոցները,
- պատժի ենթարկված անձանց հարցման ենթարկելու, տեղեկատվություն ստանալու և բացատրություններ վերցնելու հիմքերը և կարգը,
- ապօրինի պահվող անձանց ազատ արձակելու հիմքերը և կարգը,
- պրոբացիոն ծառայության հիմնախնդիրները,
- ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

12. P-Q-021-18. ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է քրեական իրավունքի ոլորտում իրականացված և իրականացվող բարեփոխումների, վիճահարույց հարցերի շուրջ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի, ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումների վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու, ինչպես նաև դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ ձևավորելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- քրեական նոր օրենսգրքի նախագծի հիմնադրույթները,
- պատժից ազատելու, հանցափորձի, կամովին հրաժարվելու և ՀՀ քրեական օրենսգրքի ընդհանուր մասում ամրագրված այլ ինստիտուտների հիմնախնդիրները և դրանց լուծման ոլորտում օրենսդրական և իրավակիրառ փորձը,
- հանցավոր արարքների ճշգրիտ որակման հիմնահարցերը (մասնավորապես՝ մարդու կյանքի և առողջության, սեռական ազատության և անձեռնմխելիության, այդ թվում՝ անչափահասների դեմ ուղղված հանցագործությունների, թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության, սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների, կոռուպցիոն հանցագործությունների և այլն) և դրանց լուծման ոլորտում օրենսդրական և իրավակիրառ փորձը,
- ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների բովանդակությունը (այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական

պայմանագրերը, դրանց կիրառման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև «Քաղաքական և քաղաքացիական իրավունքների մասին» միջազգային դաշնագրում ամրագրված իրավունքներն ու դրանց ներպետական օրենսդրությունում կիրառելիության և Կամընտիր արձանագրությամբ հասանելի դարձած ընթացակարգերի հարցերը),

- քրեական իրավունքի ոլորտում Եվրոպական կոնվեցիայով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ արդի նախադեպային իրավունքը և ՀՀ նկատմամբ դրա կիրառման հարցերը.
- քրեական իրավունքի ոլորտում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից կայացված որոշումներով արտահայտած իրավական դիրքորոշումները,
- պատժողական քաղաքականության զարգացման միտումները և հեռանկարները, հատկապես՝ պրոբացիոն ծառայության ինստիտուտի ներդրման պարագայում,
- ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

13. P-Q-022-18. ՀՀ քրեական դատավարության արդի հարցեր

Դասընթացը անհրաժեշտ է քրեական դատավարության ոլորտում նոր իրավական զարգացումները, վիճահարույց հարցերի շուրջ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի, ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները մատուցելու, դրանք գործնականում կիրառելու, ինչպես նաև քննչական գործողությունների կատարման և դրանց նկատմամբ դատախազական հսկողության ապահովման կարողությունների կատարելագործման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- ՀՀ քրեական դատավարության ոլորտում նոր օրենսդրությունը,
- ՀՀ քրեական դատավարության մինչդատական վարույթին վերաբերող առանձին ինստիտուտների վերաբերյալ ՀՀ սահմանադրական դատարանի և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները և դրանց կիրառման հիմնահարցերը,
- ՀՀ մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերի կիրառման գործնական հարցերը, այդ թվում՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնական պայմանագրերի կիրառման առանձնահատկությունները,
- քրեական դատավարության ոլորտում Եվրոպական կոնվեցիայով երաշխավորված իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ ՄԻԵԴ արդի նախադեպային իրավունքը և ՀՀ նկատմամբ դրա կիրառման հարցերը,
- քրեական դատավարության ոլորտում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից կայացված որոշումներով արտահայտած իրավական դիրքորոշումները,
- քննչական գործողությունների կատարման ընթացքում ծագող գործնական հիմնահարցերը և նախաքննության ընթացքում քննիչների կողմից թույլ տրվող խախտումները,
- առանձին քննչական գործողությունների կատարման դատավարական և քրեագիտական առանձնահատկությունները,
- նախաքննության ընթացքում կայացվող որոշումների և քննչական գործողությունների արձանագրությունների կազմման առանձնահատկությունները,
- դատավարական հարկադրանքի միջոցները,
- ապացույցների և ապացուցման գործընթացի խնդիրները, օպերատիվ-հետախուզական գործունեության արդյունքներն ապացուցման գործընթացում օգտագործելու իրավական կարգավորման խնդիրները,
- պետական, նոտարական և բանկային գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ ստանալու դատավարական կարգը,
- ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

14. P-Q-028-18. Զինվորական հանցագործությունների որակման և քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները

Դասընթացն անհրաժեշտ է զինվորական հանցագործությունների վերաբերյալ գործերով քրեական օրենքի ճիշտ կիրառման, քննության մեթոդիկայի վերաբերյալ գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- զինվորական հանցագործություններ նախատեսող հանցակազմերի մանրամասն ներկայացումը՝ ՀՀ քրեական գործող օրենսգրքի և նոր օրենսգրքի նախագծի համատեքստում,
- զինվորական կարգապահության խախտումների և զինվորական հանցագործությունների տարանջատման հարցերը, մասնավորապես՝ նույն արարքի համար կրկին պատասխանատվության չենթարկվելու սկզբունքի տեսանկյունից,
- զինվորական հանցագործությունների ընդհանուր և որակյալ հանցակազմերի որակման առանձնահատկությունները,
- զինվորական հանցագործությունների քննության մեթոդիկայի առանձնահատկությունները,
- ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

15. P-Q-045-18. Խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունները

Դասընթացը պայմանավորված է անչափահասների և այլ խոցելի անձանց մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է խոցելի անձանց նկատմամբ (կասկածյալ, մեղադրյալ) և նրանց մասնակցությամբ (վկա, տուժող) իրականացվող մինչդատական և դատական վարույթների անցկացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ հիմնահարցերը և այդ կապակցությամբ ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

16. P-Q-059-18. Տնտեսական հանցագործությունների որակման հիմնահարցեր

Դասընթացն ուղղված է տնտեսական հանցագործությունների վերաբերյալ գործերով քրեական օրենքի ճիշտ կիրառման վերաբերյալ գիտելիքները և հմտությունները կատարելագործելուն:

Դասընթացը ներառում է՝

- տնտեսական հանցագործությունների մանրամասն ներկայացումը՝ ՀՀ քրեական գործող օրենսգրքի և նոր օրենսգրքի նախագծի համատեքստում,
- վարչական իրավախախտումների և տնտեսական հանցագործությունների տարանջատման հարցերը, մասնավորապես՝ նույն արարքի համար կրկին պատասխանատվության չենթարկվելու սկզբունքի տեսանկյունից,
- տնտեսական հանցագործությունների ընդհանուր և որակյալ հանցակազմերի որակման առանձնահատկությունները,
- ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

17. P-J-013-18. Պետական շահերի պաշտպանության արդի հարցեր

Դասընթացն անհրաժեշտ է պետական շահերի պաշտպանության հարցերով քաղաքացիական և վարչական դատավարության տարբեր փուլերում ծագող հիմնահարցերի վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- քաղաքացիական և վարչական դատավարությունում դատախազի մասնակցության հիմքերը,
- գործը դատաքննության նախապատրաստելու, ապացուցման, դատաքննության ընթացքում ծագող հարցերը,

• հատուկ վարույթի գործերի քննության ընթացքում ծագող հարցերը:

• պետական տուրքի և դատական ծախսերի հաշվարկման ու գանձման առանձնահատկությունները,

• «ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի նոր իրավակարգավորումները,

• ՀՀ դատախազության կոլեգիայի որոշումները:

18. P-J-024-18. Դատական փորձաքննությունների արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է փորձաքննությունների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման, համարժեք և արդյունավետ փորձաքննությունների նշանակման կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է քրեական, վարչական և քաղաքացիական վարույթներում փորձաքննությունների նշանակման հիմքերի, կարգի, բովանդակության, կատարման և արդյունքների գնահատման վերաբերյալ հիմնահարցերը:

19. P-J-004-18. Իրավաբանական գիր և մեկնաբանում

Դասընթացի նկարագիրը տե՛ս 1-ին կետի ներքո:

20. P-J-008-18. Դատախազի վարքագծի կանոններ

Դասընթացի նկարագիրը տե՛ս 2-րդ կետի ներքո:

21. P-J-014-18. Հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր

Դասընթացի նկարագիրը տե՛ս 3-րդ կետի ներքո:

22. P-Q-056-18. Խոշտանգման և այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացնող վերաբերմունքի չենթարկվելու իրավունքի ապահովման արդի հարցեր

Դասընթացի նկարագիրը տե՛ս 7-րդ կետի ներքո:

23. P-J-027-18. Փախստականների իրավունքների պաշտպանության արդի հարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է «Փախստականների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի կիրառման, փախստականի կարգավիճակ և ապաստան հայցող անձանց, փախստականների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում գիտելիքների ծավալի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

• «Փախստականների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայով և այլ միջազգային փաստաթղթերով նախատեսված փախստականների կարգավիճակի վերաբերյալ նորմերի՝ ՀՀ օրենսդրությունում իմպլեմենտացիայի («Փախստականների և ապաստանի մասին», «Օտարերկրացիների մասին», «Քաղաքացիության մասին» ՀՀ օրենքներում և այլ իրավական ակտերում) և գործնականում դրանց կիրառման հիմնախնդիրները,

• փախստականների և ապաստան հայցողների իրավունքների պաշտպանության ինստիտուցիոնալ շրջանակների (ՀՀ ոստիկանության ծառայության, ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության, ՀՀ ՏԿԶՆ միգրացիոն պետական ծառայության, ՄԱԿ-ի փախստականների գործերով հանձնակատարի գրասենյակի գործունեության), ինչպես նաև այլ շահագրգիռ կողմերի (հասարակական կազմակերպությունների, ՁԼՄ-երի) մասնակցության և պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հարցերը:

24. P-J-028-18. Անչափահասների իրավունքների պաշտպանությունը քրեական վարույթի ընթացքում

Դասընթացը պայմանավորված է անչափահասների մասնակցությամբ վարույթի առանձնահատկությունների վերաբերյալ դատախազների գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է միջազգայնորեն ճանաչված՝ անչափահասի լավագույն շահի սկզբունքի բովանդակության բացահայտումը և դրանով պայմանավորված՝

• միջազգային պայմանագրերի, ներպետական օրենսդրության և հատկապես ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային դիրքորոշումները,

• անչափահասների նկատմամբ քրեաիրավական և քրեադատավարական առանձին ինստիտուտների կիրառման և նրանց մասնակցությամբ քրեական վարույթի առանձնահատկությունները: Մասնավորապես, կներկայացվեն՝ անչափահաս կասկածյալների, մեղադրյալների նկատմամբ խափանման միջոցների կիրառման, այդ թվում՝ ազատությունից զրկելու հետ կապված, նրանց պաշտպանության, հակընդդեմ հարցման իրավունքի, ինչպես նաև Մարդու իրավունքների Եվրոպական կոնվենցիայով և ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով երաշխավորված այլ իրավունքների ապահովման և իրականացման հիմնահարցերը,

• անչափահասների նկատմամբ իրականացվող պատժողական քաղաքականության, այդ թվում՝ պատիժների կատարման հիմնահարցերը: Մասնավորապես, կներկայացվեն՝ անչափահասների նկատմամբ նշանակվող պատիժների համակարգի, պատիժների նշանակման և կատարման առանձնահատկությունները, այդ թվում՝ պրոբացիայի ինստիտուտի ներդնման պայմաններում,

• անչափահաս տուժողների և վկաների մասնակցությամբ քրեական վարույթների առանձնահատկությունները և այլ հարցեր, մասնավորապես՝ անչափահաս տուժողների և վկաների պաշտպանությունը՝ միջազգային պայմանագրերի և ՀՀ օրենսդրության համաձայն, սոցիալական աշխատողների և այլ մասնագետների դերակատարությունը իրավախախտում կատարած, հանցագործությունից տուժած կամ հանցագործության վկա անչափահասների վերականգնման գործում:

25. P-G-017-18. Փաստարկում և հռետորաբանություն

Դասընթացի նկարագիրը տե՛ս 6-րդ կետի ներքո:

26. P-G-021-18. Կառավարման հմտություններ և ներազդման հոգեբանություն

Դասընթացն անհրաժեշտ է կառավարման և առաջնորդության, ինչպես նաև հոգեբանական ազդեցության, դրա տեսակների, մեթոդների, մեխանիզմների և տարաբնույթ դրսևորումների վերաբերյալ գիտելիքների ծավալի ընդլայնման և դրանք կենսագործելու կարողությունների ու հմտությունների զարգացման համար:

Դասընթացը ներառում է՝

• կառավարչական հմտություններն ու առաջնորդման ոճերը,

• արդյունավետ պլանավորումը,

• թիմի ձևավորումը և թիմային աշխատանքի կազմակերպումը,

• ներազդման հոգեբանության հիմնական հասկացությունները, ներազդման տեսակները, մեթոդները ու մեխանիզմները,

• կառուցողական (համոզում, ներշնչում և այլն) և ոչ կառուցողական (մանիպուլյացիա և այլն) ներազդման մեթոդների առանձնահատկությունները,

• Կառուցողական և ոչ կառուցողական ներազդմանը դիմակայելու եղանակները:

Նախագահող՝ ***Ա. Հարությունյան***

Հավելված 2
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2017 թվականի
սեպտեմբերի 29-ի թիվ ԿԽ-005/17/3 որոշման

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԴԱՏԱԽԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է դատախազության աշխատակազմում պետական ծառայողների (այսուհետ՝ Ծառայող) 2018թ. վերապատրաստման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսերի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի հիման վրա:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է Ծառայողների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների շարունակական կատարելագործմանը հետևյալ ոլորտներում. դատախազությունում պետական ծառայություն, մասնագիտական էթիկա, գործավարություն, հաշվապահական հաշվառում և գնումների իրականացում, արխիվային գործ:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով՝ Ծրագրում նշված խմբերի համար նախատեսված դասընթացների մոդուլների հիման վրա:

5. Ուսումնառության ժամաքանակը դատախազության աշխատակազմում գործավարական գործառույթներ իրականացնող պետական ծառայողների, ֆինանսական և հաշվապահական հաշվառման վարչության, գնումների և նյութատեխնիկական ապահովման վարչության պետական ծառայողների, քարտուղարության, արխիվի բաժնի պետական ծառայողների համար նախատեսվում է 20, իսկ այլ գործառույթներ իրականացնող պետական ծառայողների համար՝ 10 ակադեմիական ժամ:

6. Յուրաքանչյուր խմբի վերապատրաստումն ավարտվում է վերապատրաստման արդյունքների գնահատմամբ: Գնահատումն իրականացվում է տվյալ խմբի դասընթացներին հաջորդող առաջին օրը՝ բանավոր եղանակով, միասնական քննությամբ:

7. Վերապատրաստման ժամանակացույց է սահմանվում 2018 թվականի փետրվար-մարտ ամիսները:

II. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՑԱՆԿ

1. Դատախազության աշխատակազմում գործավարական գործառույթներ իրականացնող պետական ծառայողների դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
1.	PS-J-012-18	Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա	10
2.	PS-G-014-18	Գործավարությունը դատախազական մարմիններում	10

2. Ֆինանսական և հաշվապահական հաշվառման վարչության, գնումների և նյութատեխնիկական ապահովման վարչության պետական ծառայողների դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
3.	PS-J-012-18	Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա	10
4.	PS-G-002-18	Հաշվապահական հաշվառման և գնումների իրականացման հիմնահարցեր	10

3. Քարտուղարության արխիվի բաժնի պետական ծառայողների դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
5.	PS-J-012-18	Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա	10
6.	PS-G-013-18	Արխիվային գործի հիմնահարցեր	10

4. Դատախազության աշխատակազմի այլ պետական ծառայողների դասընթացների մոդուլ

N	Դասիչ	Անվանում	Ժ/ք
7.	PS-J-012-18	Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա	10

III. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԻ (ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ) ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1. PS-J-012-18. Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա

Դասընթացն անհրաժեշտ է դատախազությունում պետական ծառայության վերաբերյալ գիտելիքներ հաղորդելու համար:

Դասընթացը ներառում է՝

- դատախազությունում պետական ծառայության նորմատիվ իրավական կարգավորումը,
- դատախազությունում պետական ծառայողի վարքագծի կանոնները,
- կադրային քաղաքականության առանձնահատկությունները:

1. PS-G-014-18. Գործավարությունը դատախազական մարմիններում

Դասընթացն անհրաժեշտ է դատախազական մարմիններում գործավարության հիմնադրույթների և ընթացակարգերի վերաբերյալ գիտելիքներ և հմտություններ հաղորդելու համար:

Դասընթացը ներառում է դատախազական մարմիններում գործավարության հիմնական գործառույթները և փաստաթղթաշրջանառության հիմունքները:

2. PS-J-012-18. Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա

Առարկայական կուրսի համառոտ նկարագիրը տես 1-ին կետի ներքո:

3. PS-G-002-18. Հաշվապահական հաշվառման և գնումների իրականացման հիմնահարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է հաշվապահական հաշվառման և գնումների իրականացման ոլորտում իրավական կարգավորումներն ունկնդիրներին մատուցելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

• հաշվապահական հաշվառման հիմնահարցերը (ՀԾ հաշվապահական ծրագրով աշխատանք, գանձապետական փոխանցումներ, <<ՀԾ>> հաշվապահական ծրագրով աշխատանք պահեստի հետ, բյուջետային հիմնարկների հաշվապահական հաշվառման էլեկտրոնային վարման առանձնահատկություններ, հարկային հաշվառման առանձնահատկություններ),

• ֆինանսական միջոցների պլանավորման հմտությունները, բյուջետային պլանավորման և գնումների իրականացման գործընթացի փուլերի նորմատիվ կարգավորումը:

5. PS-J-012-18. Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա

Առարկայական կուրսի համառոտ նկարագիրը տես 1-ին կետի ներքո:

6. PS-G-013-18. Արխիվային գործի հիմնահարցեր

Դասընթացը պայմանավորված է արխիվային գործի ոլորտում իրավական կարգավորումներն ունկնդիրներին մատուցելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է՝

- արխիվային գործի մասին օրենսդրությունը,
- «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները,
- արխիվային գործի կազմակերպումը,
- արխիվային նյութերի պահպանման ժամկետները և այլն:

7. PS-J-012-18. Դատախազությունում պետական ծառայության հարցերը և պետական ծառայողի մասնագիտական էթիկա

Առարկայական կուրսի համառոտ նկարագիրը տես 1-ին կետի ներքո:

Նախագահող՝ ***Ա. Հարությունյան***

Հավելված 3
Արդարադատության ակադեմիայի
կառավարման խորհրդի 2017 թվականի
սեպտեմբերի 29-ի թիվ ԿԽ-005/17/3 որոշման

ԴԱՏԱԽԱԶՆԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն ուսուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ներառում է դատախազների 2018թ. հատուկ ուսուցման կրթական չափորոշիչները, ուսուցման ձևը, ուսումնառության ժամաքանակը և ժամկետները, ինչպես նաև դասավանդվող առարկայական կուրսի համառոտ նկարագիրը:

2. Ծրագիրը մշակվել է Արդարադատության ակադեմիայի կողմից «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի հիման վրա:

3. Ծրագիրը նպատակաուղղված է դատախազների մոտ հրազենի գործադրման հմտությունների ձևավորմանը և դրանց շարունակական կատարելագործմանը:

4. Ծրագիրն իրականացվում է առկա ուսուցման ձևով:

5. Ուսումնառության ժամաքանակը նախատեսվում է 6 ակադեմիական ժամ: Ուսումնառությունն իրականացվում է մեկ օր ժամկետով:

6. Հատուկ ուսուցման ժամանակացույց է սահմանվում 2018 թվականի հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսները:

II. ԴԱՍԱՎԱՆԴՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԸ (ԴԱՍԸՆԹԱՑԸ) ԵՎ ԴՐԱ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

N	Դասիչ	Անվանում	ժ/ք
1.	P-S-001-18	Հրազենի գործադրման հմտություններ	6

1. P-S-001-18. Հրազենի գործադրման հմտություններ

Դասընթացը պայմանավորված է դատախազների մոտ հրազենի գործադրման հմտություններ ձևավորելու և դրանք կատարելագործելու անհրաժեշտությամբ:

Դասընթացը ներառում է հրազեն գործադրելու, պահելու, տեղափոխելու անվտանգության կանոնները, հրազենային վնասվածքներ ստացած անձանց առաջին բժշկական օգնության հիմունքները, ինչպես նաև հրազենի կիրառման գործնական պարապմունքներ:

Նախագահող՝ ***Ա. Հարությունյան***